

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveča«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3112

Naše šolske zgradbe

Do uveljavljanja zakona o narodnih šolah se je razvijalo naše osnovno šolstvo po pokrajinskih zakonih. Vzgoja in pouk sta bila neenotna in prilagodenja prilikam poedinih pokrajin. Novi šolski zakon je unificiral narodno šolstvo in postavil narodno izobrazbo na temelje nacinialne in državne potrebe. Iz tega vidika je ta zakon velike važnosti, če tudi posamezne določbe ne ustrezajo povsem našim prilikam in trenutnim potrebam. Njegova celotna zasnova ustreza državnim in narodnim interesom, zato je temeljna osnova za resnično duhovno uedinjenje jugoslovanskega naroda.

Razmah šolstva v naši banovini v zadnjih 20 letih, še prav posebno pa v dobi našega osvobodjenja in uedinjenja je v obče povoljen. Otvoritev novih šol, razredov in vzporednic, zmanjšanje števila otrok v posameznih oddeljenjih in izdaten porast učiteljstva so razveseljivi pojavi, ki kažejo na odločen napredek.

Vzporedno z ustanavljanjem novih šol, oddeljenj in vzporednic, pa se iz raznih razlogov ni istočasno dovoljno skrbelo za nova šolska poslopja, za prezidavanje in dozidanje obstoječih šol in s tem za potrebne učilnice in druge, za šolsko delo neobhodno potrebne prostore. V tem pogledu se je marsikaj zamudilo, posebno do l. 1930. to je v času dobre gospodarske konjunktore. Z nastopom svetovne gospodarske depresije, ki tudi nam ni prizanesla, pa smo prišli v tem pogledu v zelo težak položaj.

Po zadnji statistiki imamo v banovini 860 narodnih šol, nastanjenih v 846 šolskih poslopih. Od navedenih šolskih poslopij je 790 last šolskih občin, ostalih 56 poslopij, v katerih so nastanjene narodne šole, so komunalna, odnosno privatna, najeta poslopja. V vseh poslopijih imamo 2633 učilnic za 3596 oddeljenj, brez otroških vrtec, odnosno zabavišč. Iz navedenega sledi da primanjkuje 963 učilnic, da ne omenjamo drugih potrebnih prostorov, ki so se tekom časa porabili za učilnice.

Ta položaj je toliko težji ob ugotovitvi, da niti dano število učnih prostorov ne ustreza tehničnim niti zdravstvenim predpisom. — Mnogo je namreč šol v naši banovini, ki imajo v posameznih razredih po 70, 80 in celo več otrok v učilnicah, ki zadoščajo komaj za 40—50 učencev. Po dveh razredih dopoldne in popoldne se uporablja dobra tretjina učilnic, to je preko 1000 od celokupnega števila.

Zakoniti predpis določa za vsakega učenca 5 m³ zračnega prostora v učilnici. Statistika nam kaže, da je v naši banovini komaj dobra četrtina šolskih prostorov, ki ustrezajo tem pogojem. Okrog 400 učilnic ima le 3 m³ zraka za otroka, okrog 230 učilnic pa samo 2 m³ in to še pri zelo slabi razsvetljavi in pomanjkljivih pripravih za zračenje. Te okoliščine se izdatno poslabšajo tam, kjer posečata take učilnice po dva razreda, (dopoldne in popoldne). Skoraj vsi našleti primeri so iz gospodarsko šibkih okolišev.

Iz učno vzgojnih vidikov nam ni treba posebej predočevati nedostatkov. Kot praktični šolniki dobro vemo, da sta uspešen pouk in dobra vzgoja možna le tedaj, ako ima šola dovoljno in vsem zahtevam ustrezajoče prostore.

Položaj ni stabilen, ampak se slabša od dne do dne. Z vsako otvoritvijo novega oddeljenja ali vzporednice, z rednim prirastkom otrok, postaja položaj težji in nevdržljivejši. Mirno lahko trdimo, da primanjkuje danes v banovini nad 1000 učilnic. Brez potrebnih šolskih prostorov, brez urejenega šolsko gospodarskega obrata, je uspešno šolsko delo ovirano in v danih primerih celo onemogočeno.

Šolske občine, osnovane na temelju zakona o narodnih šolah so prosvetne edinice, ki črpajo svojo gospodarsko moč od upravnih občin. Gospodarsko šibke upravne občine ne morejo nuditi šolskim občinam potrebne gospodarske osnove in je s tem omejena z zakonom podeljena samostojnost šolskih občin.

S komasacijo so se formirale velike upravne občine s povprečno davčno osnovo Din 100.000.—. Komasacija upravnih občin pa je živo zarezala, vsaj za prve čase, tudi v šolsko vprašanje, zato ne moremo mimo te važne izpremembe.

Niso bili pri nas redki primeri, da je eno šolsko občino vzdrževalo po več upravnih občin, ali vsaj deli raznih občin. Bili so celo kraji, ko je bilo po pet, da celo po deset upravnih občin v enem šolskem okolišu. To stanje se je bistveno izpremenilo. Sedaj imamo v eni upravni občini po več šolskih občin, vsled česar so prej deljena bremena prenesena na eno upravno edinico.

Lepo bi bilo, ko bi imele vse šolske občine dobra in zadostna šolska poslopja. Ker pa je položaj baš nasproten, bo morala oblast skrbeti, da se uvrste v delovne programe prvenstveno one šolske občine, katerih poslopja so najbolj potrebna izboljšanja, razširjenja ali celo zidanja. Tu mora odločati le ugotovljena potreba.

Gospodarska depresija, ki je povzročila težak položaj našega šolstva, na žalost najbrž ne bo tako kmalu popustila, da bi mogli z upanjem čakati na skorajšnje izboljšanje in odlagati nujna potrebna dela. Položaj upravnih in šolskih občin pa se tudi ob izboljšanju oblih gospodarskih prilik ne bo tako hitro popravil, da bi moglo takoj nadoknaditi, toliko let odlašana zidanja in prezidavanja.

Po nekod so šolske razmere vsled skrajno slabih in nezadostnih učnih prostorov take, da je pomoč neodločljiva. Ker gre tu za pouk in vzgojo narodnega naraščaja, od katerega je odvisna bodočnost države in naroda je potrebno, da se nekaj ukrene za naše narodno šolstvo.

Vse priznanje onim našim občinam, ki so z velikimi žrtvami zgradile v najtežjih časih nova šolska poslopja. Malo jih je sicer, zato pa tem vse priznanje. Hvaležni moramo biti tudi banovini, ki je po svojih močeh in

sredstvih podpirala občine, ki so zidale in širile svoja šolska poslopja. Vendar pri vseh naporih in žrtvah niti z daleka delo ne napreduje tako, kakor rastejo potrebe. Tu bo potrebno večjih ukrepov in izdatnejših pomoči posebno revnim in obremenjenim občinam.

V boljših časih so naše šolske in upravne občine zbirale šolske fonde, ki so danes zamrznjeni. Mobilizacija teh fondov je nujna, za prvo etapo pri poživljenju zidanja šolskih stavb.

Podpore banovine naj se spremene v brezobrestna posojila, ki naj bodo izdatna. Vračani denar bo tvoril nove viře za nakazovanje pomoči.

Končno pričakujemo, da bo država realizirala v šolskem zakonu predvideni stavbni fond, iz katerega bodo prejemale pomoči ali vsaj dolgoročna brezobrestna posojila šolske občine, ki bodo gradile nujno potrebna šolska poslopja.

Proti pavšalnemu obdolževanju in denuncijacijam

V zadnjem času se vedno pogostejše pojavljajo v slovenskih časopisih razne novice in članki, katerih edini namen je pavšalno oklevetati in oblatiti učiteljstvo. Dasi smo na nekatere posamezne take poskuse odgovorili v našem listu, vendar moramo ponovno poudariti načelno stališče od takih ugledu našega stanu zelo kvarnih pojavov.

Ni stanu na svetu, katerega pripadniki bi bili brez izjeme vsi čisti, popolni in neoporečni. Prav v vsakem stanu se najdejo posamezniki, ki tvorijo izjemo in se povsem ločijo od ostalih. Toda to so posamezniki, ki jih vsi ostali pripadniki stanu obsojajo. Ker se taki primeri pojavljajo povsod, ni prav nikdo pozvan niti upravičen blatiti ves stan ali tudi samo del nekega stanu s predbacivanjem nepravilnosti ali nekorektnosti, ki jih je zagrešil posameznik, ki je slučajno pripadnik tega stanu.

Tudi v učiteljskem stanu se najdejo posamezniki, ki si s svojim postopanjem ne delajo vselej časti. Zakrivali bi si oči pred resnico, ako bi trdili, da med učiteljstvom ni takih. Odkrito smo vedno priznali to dejstvo in ga danes ponovno naglašamo, toda odklanjamo vsake insinucije dejanj posameznikov v celokupnem stanu, ali pa samo enemu delu.

To je bilo potrebno poudariti, da ponovno dvignemo svoj glas v obrambo celokupnega učiteljskega stanu in pozivamo vse one, ki nam očitajo in podtikajo vsa mogoča sumničenja in nas tudi drugače obtožujejo: Pokažite nam one, ki so s svojim nekorektnim obnašanjem škodovali učiteljskemu ugledu; povejte, kje so tisti, zaradi katerih kažete na vse učiteljstvo in ga s tem blatite in sramotite. Nočemo in tudi ne moremo dopustiti, da bi se zaradi njih klevetal ves učiteljski stan.

Lahko je operirati s pavšalnimi obdolžitvami, lahko je obtoževati neko celoto, ne da bi se imenovalo kakšnega posameznika, ker za obdolžitve posameznikov so potrebni neizpodbitni dokazi, a s pavšalnimi obdolžitvami se lahko operira svobodneje.

Preosnova šolskega oblikovanja učiteljev

(Konec.)

Drugo zahtevo za preosnovo šolskega oblikovanja učiteljev bi izrazil tako-le: učitelj naj bo deležen čim širše in čim bolj doživete kulture in naj postane kulturno živ in bogat človek. Vem, da je vsako šolsko izobraževanje že nekako kultiviranje, zato ne zahtevam, da naj ima učiteljska šola čim več izobrazbenih predmetov temveč bi hotel poudariti, da naj bo deležen učitelj čim večjih, globljih in bogatejših kulturnih vrednot. Učitelj naj ne bo samo naučen ali učen človek, temveč kulturn in kultiviran človek. Šola naj mu napolni dušo s kulturnimi vrednotami, tako da ne bo prenasien izobrazbe, temveč bo postal kulturno živ človek, ki bo osebno živel s kulturo, bo čutil z njo, čutil potrebo po nji in bo radi kulture živel svoje notranje življenje. Kultura naj postane duhovni kruh bodočega učitelja od nje naj se hrani, po njej naj ga čutimo kot živega človeka, ki stoji sredi kulturnega življenja in razvoja, je osebno vesel vsakega kulturnega dogodka, pozna nove knjige, čita revije poslušja koncerte, hodi v gledališče, je socialno in moralno čuteč in si nabira kulturo radi samega sebe in radi svoje notranje obogatitve. Kljub veliki množini znanja je učenec na dosedanjih šolah precej stradal take obče kulture in vzgoje ter je kdaj radi samih izobrazbenih zahtev tudi izhiral in postal ubit in za kulturo mrtev človek.

Živo zvezo med učiteljem in kulturo naj ustvarja vsak profesor učiteljske šole. Za to ima priložnost med rednimi urami kjer lahko načne eno ali drugo obče kulturno vprašanje,

omeni to ali ono resnico, ki je splošno kulturnega značaja, opozori na to ali ono kulturno pomembno delo, knjigo, razpravo in odpre duše za osebno sprejemanje kulturnih vrednot. Posebno priložnost za gojitve prave kulture imamo na učiteljskih šolah pri seminarjih, ki so kot nalašč zato, da odpremo učenec pogled za občo kulturo na ta način, da kdaj tudi prečitamo kako kulturno pomembno delo ali vsaj deloma odgrnemo njegovo kulturno pomembnost itd. Pri vsakem seminarju je polno priložnosti za to posebno še pri literarnem in pedagoškem. Pedagoški seminarji si sploh zamišljamo tako, da pridejo učenci v neposredni stik s kulturo, da praktično pokažemo ob kulturi vzgojne in oblikovalne vrednote na ta način, da čitamo vsaj oddelke iz kulturno bogatih, pa tudi pedagoško zanimivih del, da opozarjamo učence na kulturne prireditve, se o njih skupno porazgovorimo in da jih upeljemo v sodobno kulturo in v njene probleme. Namen vseh predmetov na učiteljski šoli naj bi bil, da bi čim bolj kulturno obogatili bodočega učitelja in mu dali polno in vredno življenje tudi za čas njegovega praktičnega dela, da bo imelo to delo polno in bogato ozadje, ki bo zadovoljevalo učence in njega. V ta namen je seveda nujna izbira profesorjev za učiteljsko šolo, ki naj bi bili kulturno zelo živi in poglavljeni ljudje, razen tega pa prežeti pedagoškega duha.

Tretja zahteva preosnove šolanja za učitelje je s tem v notranji zvezi. Če naj živi učenec bogato kulturno življenje, če naj

VSEBINA:

Naše šolske zgradbe.

Proti pavšalnemu obdolževanju in denuncijacijam.

Preosnova šolskega oblikovanja učiteljev. Naše učitelje izganjajo preko meje.

LISTEK: Velika epitimija in ljudska morala.

Splošne vesti. — Osebne zadeve. — Učiteljski pravnik. — Naša gospodarska organizacija. — Mladinska matica. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu. — Inozemsko šolstvo in učiteljstvo.

mного čita, hodi v gledališče itd., ne sme ubijati njegovega duha ogromno število šolskih ur. Število ur se mora zmanjšati in učenec naj dobi več prostega časa za svoje znanstveno, umetnostno, moralno itd. kultiviranje, in za kulturo telesa. Zato se mora zmanjšati tudi program šolskih predmetov, ki večkrat res ubija, odpadejo naj vse nepotrebne podrobnosti. Profesor naj ob snovi svojega predmeta dosega predvsem to, da se bo učenec znal sam učiti in si pridobivati potrebno znanje tedaj, ko ga bo praktično potreboval. Sicer pa naj dobi pri šolskem predmetu ono znanje, ki res kultivira človeka in katerega zato nikdar ne bo pozabil. Bodoči učitelj naj bi res znal mnogo več kot potrebuje za šolo, vendar naj odpade mnogo nepotrebne in nebištevne iz dosedanjega obsega šolskih predmetov. Saj ni odrešilno, če ve učitelj toliko in toliko znanstvenih dejstev, bistveno je, kakšen je kot človek in ali je toliko sposoben, da si lahko sam naprej pridobiva izobrazbo. Zato naj polagajo profesorji na učiteljski šoli večjo važnost na formalno kot na materialno izobrazbo in naj dajo bodočim učiteljem res to, kar za svoje delo in za bodoči poklic nujno potrebujejo.

Četrta zahteva za oblikovanje učitelja zadeva seznanjanje bodočega učitelja z resničnim življenjem. Učiteljska šola naj ne bo izolirana od življenja in polna samih teorij, temveč naj odpre učenec pogled za resnično življenje okoli njih in naj jim pokaže resnično okolje, v katero bodo pozneje prišli, v katerem žive njihovi bodoči učenci in starši teh učencev in v katerem se bodo morali tudi sami znajti in v njem delati. Bodoči učitelj naj se pod vodstvom profesorjev uživlja v resnično življenje naroda, sam naj si ogleduje in študira to življenje, sam naj se zanima, kako živi in kaj dela kmečki delavski in mestni otrok, kako žive njegovi starši, kako vpliva njihovo življenje na razvoj otrok itd. To uvajanje učencev v resnično življenje in navajanje, da ga gledajo sami in se ne počujejo o njem le iz knjig in časopisov, naj prevzamejo vsi šolski predmeti. Posebna naloga pa pripada glede tega pedagoškemu seminarju, kjer naj izdelujejo učenci referate o svojih spoznanjih glede življenja in miljeja osnovnošolskih otrok ter se o svojih pogledih in spoznanjih tudi porazgovorijo. Pa tudi sociologija in predmet o narodnem gospodarstvu je poklican, da pokaže bodočemu učitelju resnično socialno in gospodarsko življenje ter ga navadi spoznavati zakonitosti tega življenja. Učiteljske šole naj ne zadene očitke, da so se naučili učenci vsega, samo življenja jim ni nihče pokazal in da zato niso vedeli, kam bodo prišli kot učitelji.

S tem v zvezi je zahteva, da naj pomaga graditi učiteljska šola učenec tudi svetovni in življenjski nazor. Kolikor je šola sploh sposobna za tako delo in kolikor zmorejo to posamezni profesorji, toliko naj se zanimajo za življenjske in svetovnonazorne probleme svojih učencev, naj se uživajo vanje in naj jih jim pomagajo po najboljši volji in z največjo resnostjo razrešiti. Četudi se mladina s takimi rešitvami čisto še vedno ne bo zadovoljila, ker živi pač že tudi v svojem svetu idej, smo vendar vsaj poskusili, da jo svetovnonazorno razumemo in vodimo. Naši nasveti in stvarni pogledi bodo gotovo sodoločali pri izbiranju in oblikovanju smeri bodočega učitelja. Čim manj sile pa bo pri tem vodstvu in čim neposrednejši bomo, tem večji bo uspeh.

Končno na bi zahteval še izpremembo vrstnega reda psiholoških predmetov, ker je sedanjí nemogoč, O tej stvari smo že dosti govorili, zato naj samo povzamem: v tretjem letniku naj pride razen obče psihologije vsaj še osnova mladinske psihologije in naj se logika odloži ali k obči metodiki ali pa naj preide v peti letnik. V četrtem letniku naj bo razen obče pedagogike v prvem semestru oddeljena obča metodika v zvezi s hospitacijami, v drugem semestru pa naj se začne posebna metodika z nastopi. V petem letniku naj bo nadaljevanje posebne metodike z nastopi, ostane naj zgodovina pedagogike, podrobno razpravljanje obče in mladinske psihologije, del karakterologije, individualne psihologije in, če ni prišla prej na vrsto del logike. Mogoče bi mogli malo obdelati tudi estetiko in etiko. Ostane pa naj tudi sociologija.

Toliko o notranji preosnovi učiteljske šole. Sledi naj še nekaj misli o zunanji preosnovi, kolikor je v zvezi z notranjo. Kot središče postavljamo torej učiteljsko šolo s petimi letniki. Vanjo naj imajo vstop učenci (ke) po končani meščanski šoli in po mali maturi iz srednje šole. Učitelji in profesorji teh šol naj bi že prej mogli svetovati, kdo ima res dar za učitelja in bi se na take svete morali ozirati pri sprejemanju. Možnost vstopa imajo predvsem oni, ki žele postati učitelji, pa tudi oni, ki bi hoteli dobiti več psihološke pedagoške in duhovne izobrazbe, čeprav bi pozneje ne postali učitelji. Učni program učiteljske šole naj bo urejen tako, da bi bil mogoč prestop nazaj na srednjo šolo, če bi učenec ali profesorji uvideli, da kdo res ni za učitelja, in da bi bil mogoč prestop iz gimnazije na učiteljsko šolo tistim učencem, ki bodo začutili v sebi učiteljski poklic. Pri tem se je treba ozirati na pedagoške, moralne in intelektualne prirojene sposobnosti. Po četrtem letniku naj bi se končala strokovna izobrazba v predmetih, razen pedagoških, in učenci naj bi polagali maturo kot na gimnaziji. S tem bi končali srednjo šolo in bi jim bila dana možnost, da po dopolnilnem izpitu iz latinščine stopijo na univerzo ali pa da gredo takoj v kak praktičen poklic. V peti letnik bi prišli in v njem bi smeli ostati samo tisti, ki jih profesorski zbor spozna sposobne za učitelje in ta letnik bi bil samo za posebno izoblikovanje učitelja. Tako bi bilo rešeno vprašanje izbiranja učiteljskega poklica šele v zrelejših letih učenčevega razvoja. Razen pedagoških predmetov, učnih poskusov in psihologije ter sociologije bi ne bilo drugih predmetov. Učenci naj bi mnogo nastopali, poleg celodnevni nastopov naj bi vodili tudi samostojno in z vso odgovornostjo razred v kaki okoliški ali mestni šoli vsaj za teden dni. Nadzorstvo bi vodil profesor metodike in upravitelj tiste šole. Po petem letniku bi bil diplomski izpit za učitelja iz pedagoških in psiholoških predmetov.

S tem je normalno šolanje osnovnošolskega učitelja zaključeno. Diplomirani učiteljski študenti pa bi seveda po želji in potrebi ali takoj po diplomu ali pa šele po nekaj letih nadaljevali študij še na univerzi. Vidik izbiranja bi ne bilo izpričevalo ali ocena, temveč prav individualno priporočilo profesorskega zbora oz. nadzornika in upravitelja. Odločam se za nadaljevanje študija na univerzi in sicer bi po položenem izpitu iz latinščine lahko študiral učiteljski vse stroke filozofske fakultete. Univerzi dajem prednost prav zato, ker sem prepričan, da svobodni študij najbolj vzbuja pravo osebno zanimanje za predmet in da je akademsko svobodno izbiranje predmetov in podrobne snovi najboljša podlaga za poklicno delo. Zato naj bi se tudi študij tistih, ki bi hoteli postati meščanskošolski učitelji, učitelji vadic in poskusnih razredov, sreski šolski nadzorniki, učitelji na strokovnih šolah itd., vršil na univerzi ali v neposredni zvezi z njo. Bodoči meščanskošolski učitelji naj bi študirali svoje predmetne skupine dve leti in naj bi naredili poseben izpit pred univerzitetno komisijo. Za učitelje pa, ki žele ali potrebujejo poglobitve pedagoškega študija ter za nadzornike naj bi se osnoval pedagoški inštitut ali pedagoška fakulteta. Današnja univerza res ne zmora vsega tega, ker ima večinoma samo enega predavatelja za teoretično in praktično pedagoško. Pedagoški inštitut pa naj bi imel posebno stolico za teoretično, zdravstveno, psihološko pedagoško, za proučevanje otroka ali za pedologijo, za eksperimentalno pedagoško, za mladinsko psihologijo, za kulturno pedagoško, za pedagoško psihopatologijo, za metodiko, didaktiko, za organiziranje šolstva itd. Danes je očitno, da ne zmora vsega tega, ker je res usmerjena na izboljševanje srednješolskega profesorja. Če pa bi se univerza v predlaganem smislu izpopolnila, bi ona najlaže prevzela celotno pedagoško vodstvo našega naroda in bi postala res kulturno središče za vse sloje naroda, v kar je tudi poklicana.

Dr. Stanko Gogala.

Albert Bayet.

Velika epitimija in ljudska morala

Da bi se pomoglo Franciji in da bi se preživeli dnevi dekret-zakona, se povsod zelo mnogo govori, da so nastopili dnevi »velike epitimije«.

Pravijo nam, da se je človeštvo radi nepremišljenosti vrglo v luksuz in se predalo uživanju; to, da je bil greh, ki se bo moral maščevati: zato je treba znižati mezdno delavcu, penzijo staremu borcu, plačo uradniku in ceno žitu.

Tako je bila deflacija postavljena na stopnjo moralne doktrine; Bergson je Bog in Kayo njegov prorok; brezposelnost in beda dobivata moč in pomen mistike.

Ono, kar moram predvsem pripomniti apostolom novega evangelija je to, da ta novi evangelij (štednja) oznanjajo samo za druge, a ne za sebe.

Izvemimo Bergsona, ta živi asketsko. Toda kdo so oni, ki nam tako ognjevitvo priporočajo »strogo epitimijo«? To so direktorji trustov, bank, kralji špekulacij in igralnic, ki izkoriščajo splošno bedo, da se sami obogate.

Toda, ali so oni samo za trenutek razmišljali o tem, da je tudi njim treba osvojiti teorijo o skromnem življenju in siromaštvu kot sredstvu za očiščenje grešne duše? Ali so oni odstopili svoje vile vojnini invalidom, ali so oni vložili svoje tantijeme v fondе za brez-

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

* VERORDNUNGSBLATT DES MINISTERIUMS FÜR VOLKSBIILDUNG (1935, 21) prinaša o učni obveznosti učiteljstva na osnovnih in pomožnih šolah v Nemčiji tole: Definitivni učitelji imajo učno obveznost 30 ur, če pa so prekoračili do 31. marca 45 let, samo 28 ur. (Za definitivno učiteljsko plačo 27 in 25 ur. Pomožni učitelji in učiteljice imajo samo 24 ur. Celokupna zaposlenost učiteljstva v notranjosti okrožij ne sme prekoračiti tega števila. Učitelji in učiteljice v poizkusni službi (Probelehrer) morajo imeti 20 ur. Kjer primanjkuje učiteljic ročnih del morejo biti odbrane k temu pouku sposobne učiteljice s polovico obveznosti v tem šolskem letu.

Pravilen razvoj šolstva je mogoč le z njegovo ločitvijo od politične uprave

* ERZIEHUNGSRUNDSCHAU (1935, 249) prinaša o odpravi koedukacije na srednjih šolah v Nemčiji naslednje: Pruski prosvetni minister je ukinil dne 12. februarja 1935 uredbi od 24. aprila 1933, ki je dovoljevala dijakinjam poset deških srednjih šol. Djakinje, ki obiskujejo deške srednje šole, bodo morale te šole zapustiti povsod tam, kjer so v kraju meščanske ali kake druge višje dekliske šole, na katerih se more ženska mladina zadostno vzgajati o poštrevnosti in odpovedi. Djakinjam je poset deških srednjih šol dovoljen samo z izrecnim dovoljenjem prosvetnega ministra.

Stanovsko gospodarstvo je najtrdnější temelj stanovske organizacije

* SCHWEIZER. ERZIEHUNGSRUNDSCHAU (1935, 274) prinaša o konfesionalni šoli v Švici: Shod delegatov švicarskih učiteljskih organizacij in društev se je izrekel enoglasno proti težnjam konfesionalnih šol in bo zagovarjal versko nevtralnost švicarskih šol v smislu ustave.

Izrazit čut za stanovsko čast vodi vsakega učitelja in učiteljico v stanovsko organizacijo.

* BULETIN OFICIAL (1933-34) poroča o španskih osnovnih šolah: Večina predpisov o organizaciji osnovnih šol v Španiji datira od leta 1857. Nova ustava od leta 1931. je proglašila, da se ima pouk vršiti obvezno in brezplačno. V otroške vrte se sprejemajo otroci od 4 do 6 let, v osnovno šolo pa otroci od 7 do 14 let. Učni predmeti v osnovnih šolah so: španski jezik (čitanje, pisanje in slovnica), računanje, zemljepis in zgodovina, državljanski nauk, prirodopis, higiena, telovadba, risanje, petje, strojepisje in za deklice gospodinjstvo. Od 1. 1931. so za ureditev učnih ur določeni krajevni sveti (consejo local) prav tako pa podrobne učne načrte. V osnovni šoli na deželi je izvedena koedukacija, v mestih pa so deljeni deški in dekliski razredi. Poučuje se 3 ure dopoldne in 2 uri popoldne 5 dni v tednu. Četrtek in nedelja sta prosta. Glavne počitnice trajajo 45 dni (od 18. junija do 31. julija), ki pa se v posameznih krajih lahko podaljšajo. — V šolskem letu 1932-33 je bilo v osnovnih šolah okrog 2.300.000 otrok.

* TIMES EDUC. SUPPLEMENT (1934, 377) poroča o vprašanju koedukacije: J. H. Badley, upravitelj angleške srednje šole v Bedales-u, na kateri je koedukacija dečkov in deklic v internatu upeljana polnih 35 let, popisuje v uvodniku pedagoške priloge Timesa svoje izkušnje o koedukaciji, ki so vsekakor zanimive. Piše, da je koedukacija bila v Angliji

in Škotski v dobi reformacije povsem običajna. Angleži, ki so se v onih davnih dobah preselili v Ameriko, (t. zv. Pilgrim Fathers), so prinesli tja šolsko koedukacijo, ki se je ohranila do današnjega dne. O uspehu koedukacije v sedanjih angleških šolah priča ugoden razvoj omenjenega zavoda in poleg še 12 podobnih zavodov v Angliji, ki imajo izvedeno koedukacijo od otroškega vrta do univerze in vedno več roditeljev pošilja svoje otroke v te šole. Upravitelj Badley sodi, da morejo biti očitki nasprotnikov koedukacije resnični in utemeljeni tam, kjer je n. pr. deškemu razredu pridelenih nekoliko deklic, ali obratno, kjer je dekliskemu razredu pridelenih nekoliko dečkov. Toda na koedukacijski šoli, kjer je številu dečkov enako s številom deklic in kjer je profesorski ali učiteljski zbor sestavljen na pol iz moških napol iz ženskih moči, zgube očitki vsako utemeljenost, nasprotno, pokažejo se znatni uspehi. Različnost iger za dečke in deklice, ročno delo itd. daje učiteljem in roditeljem dovolj dokazov za pravilno razumevanje in nastrojenost posameznikov ter tudi usmerjenost in nagnjenost do gotovih pred-

— Naša vloga pred senatom. »Slovenec« od 13. nov., štev. 261, prinaša pod naslovom »Senat je izvolil svoje odbore«, da je bila predčana v senatu poleg drugih tudi vloga učiteljev iz Ljubljane. (Vloga JUU sekcije za Dravsko banovino iz Ljubljane. — Opomba uredništva.)

KAJ SE PIŠE O UREDBAH.

Pod naslovom »Kmet in uradnik« prinaša »Domoljub« št. 45 od 6. nov. 1935. naslednji pomembni članek:

Kaj pravi uradnik

Mnogo se je že pisalo o zadnjem znižanju uradniških plač, ki je prineslo precej razburjenja v uradniške vrste, posebno med hudopridmete uradniške družine. V kmetskih vrstah pa je nastalo neko zadovoljstvo, češ, sedaj so enkrat tudi uradniki prizadeti, ne samo davkoplačevalci. Zato sem smatral za potrebno, da se kmetskemu sloju znižanje uradniških plač stavi v pravo luč in trdno sem prepričan, da me bo razumel in se strinjal z mojimi izvajanj.

Sem sin revnih kmetskih staršev, poznam torej vse težnje in težave kmetskega stanu, a kot uradnik tudi vse skrbi, ki tarejo posebno nižjega uradnika.

Ni moj namen, kritikovati naredbo vlade, ki je v najtežjih časih prevzela krmilo države, ki hoče rešiti, kar se še da rešiti. Gotovo se je s težkim srcem odločila za ta korak, ker na zvišanje davkov v današnjih časih nikakor ni bilo mogoče misliti, ko je kmet že itak na robu prepada. Ni se pa zavedla, da je to znižanje krvnično. Višjim uradnikom se je mnogo manj odtegnilo kakor nižjim, najbolj pa so prizadeti poročeni s številno dečo. Ako pomislimo da v drugih državah podpirajo družine, nas je nova uredba po pravici zabolela, ker smo bili mnenja, da na merodajnih mestih nimajo smisla za družino. Ako bi ostalo pri tem, bi se le pospešil padec rojstev in s tem tudi številčno propadanje

Učiteljeva osebnost naj se zrcali predvsem v pravilnem razumevanju borbe za pravice lastnega stanu

Preziramo in obsojamo one, ki si ustvarjajo bogastvo z izkoriščanjem siromakov; obtožujemo trgovce s kanoni, katerih bogastvo je iztisnjeno iz ljudske krvi; obtožujemo borzne špekulante, igralce in vse parazite, ki ne opravljajo nikakega koristnega posla, marveč žive vztrajno od tujega znoja; plijujemo na človeka s trdim srcem, ki živi v svojem dvoru in pozablja na bedne; in končno, preziramo borznike, ki denar obožavajo, ki ga požrešno iščejo, ki ga gomilijo brez sramu in studa in ki se s svojim luksuznim življenjem, prostskim in brez okusa, vsak dan rogajo milijonom bednih ljudi.

Ko govorimo o tem, mislimo na veliki napredek znanosti in tehnike, ki mora pihetati s prihodom onega sveta in časa v katerem ne bo več bede za nobenega, v katerem bo človeštvo definitivno osvobodeno skrbi za vsakdanji kruh.

»Kaj?« ironizirajo duhoviti ljudje, »luk-suz za vse?«

Recimo točneje: ono, kar je potrebno, koristno in dobro je treba dati vsem. To nič več ne more biti luksuz.

Imeti v svojem stanovanju: vodo, luč, elektriko, to je nekoč bil luksuz. Danes to ni več luksuz in nihče od nas, ko odvijemo vodno pipo ali pritisne na električni gumb, si ne domišlja, da je Krez. Vidite, kar je danes voda, ogenj, luč, zahtevamo mi, da naj bodo vse to jutri koristni predmeti, ki jih je ustvarila moderna tehnika v izobilju; prav tako je s stanovanjem, obleko in prometnimi sredstvi. Ono, kar je bila ugodnost nekaterih in kar je izzvalo zavist drugih, je treba da postane

Zaradi znižanja Vaših plač

si preskrbite vse manufakturno blago za Vas in Vašo družino le v specialni trgovini

A. ŽLENDER

LJUBLJANA — MESTNI TRG 22

ker boste kupili najugodnejše zaradi skrajno nizkih cen.

metov. Z dobrimi in preizkušenimi izdelki daje vodja navodila po katerih je možna pravilna vzgoja v skupnem razredu. S še drugimi tehtnimi dokazi potrjuje avtor, da je koedukacija možna tudi v pubertetni dobi. In da so njegovi izsledki važni in upoštevanja vredni govori tudi dejstvo, da se njegovi izsledki nanašajo na eno celo generacijo.

Splošne vesti

naroda, ubila bi se družina, ki je osnovna celica družbe in temelj države. Poprava uredbe je le v korist uradnikov v mestih. Hrana na deželi pa ni nič cenejša kot v mestu, koliko pa stane šolanje otrok, o tem pa ve pripovedovati le oni, ki je prizadet. V mestih ne stane šolanje toliko, ker imajo otroci hrano in stanovanje doma. Uradniki bodo še bolj silili v taka mesta, a dežela bo zapostavljena. Zato bi bilo dobro, da bi se uredba o znižanju plač ozirala posebno na uradniške družine v nižjih draginskih razredih, s tem bi imeli uradniki večje veselje do dela in ne bi tako silili v mesta.

Z znižanjem uradniških plač so prizadeti prav vsi sloji. Saj je bil uradnik tisti, ki je največ kupoval. Sedaj se bo moral omejiti na najpotrebnejše. In kdo bo trpel škodo? Ne samo uradnik, temveč tudi kmet, obrtnik, trgovec. Cene kmetskimi pridelkom se bodo še bolj znižale, ker ne bo več odjemalcev. Vzemimo samo en primer: mesarji bodo živino kupovali po smešni ceni, ker bodo rekli, da mesa ne morejo več prodati po isti ceni, in škodo bo imel kmet, ne mesar. Vino se bo pocenilo. Škodo bo imel vinogradnik, ne gostilničar. Da bo pri tem trpela predvsem tudi kultura, je umevno, ker uradnik je že sedaj težko odrl denar za prepotrebni časopis, a sedaj pri najboljši volji ne bo mogel naročiti časopisov, ne kupovati knjig. Zato res ne razumem, kako se morajo še nekateri veseliti, da se je uradnikom znižala plača, ko je pa vendar s tem tudi sam prizadet.

Pred leti so v švicarskem parlamentu sklepali o znižanju plač državnim uradnikom, pa veste, kdo je bil proti? Kmet. Kmetski zastopnik je v parlamentu to tako utemeljeval: Ako uradnik ne bo imel denarja, ga tudi mi ne bomo imeli. Uradnik je naš najboljši odjemalec. Denar ne bo krožil po državi in mi ne bomo mogli svoje pridelke spraviti v denar. Ako pa tega ne moremo, tudi davkov ne bomo mogli redno plačevati.

Kar me še zelo boli, so očitki, da nas kmet redi. Ali ni vsak delavec vreden svojega plačila? Kdo očita odvetnikom, da jih kmet redi? Ali obrtnik tudi ne živi od kmetskih žuljev? Tako bi lahko naštel še več drugih slojev. Pa njim nihče tega ne očita. Ti očitki naj bi leteli le na one, ki brez dela vlečejo težke denarce in izsesavajo kmeta. Vsak stan je potreben in noben stan naj se ne povzdiguje nad drugim. Država rabi uradnike in le dobro plačan uradnik bo tudi svojo dolžnost vestno izpolnjeval, ne bo pa primoran si iskati postranskih dohodkov. Neusmiljeno pa naj država kaznuje vse one, ki zapravljajo in poneverjajo državni denar, pa naj bo to minister ali kdo drugi.

splošno dobro in da preстане biti predmet zavisti.

Zakaj? Najprej, da se ukine beda, ki se z ničemer ne more pravdati; potem, da vseveča enotnost omogoči bratstvo in končno, da bo človek, osvobojen skrbi za vsakdanji kruh mogel posvetiti ves svoj prosti čas intelektualnemu in umetniškemu delu.

Ljudje, osvobodjeni bede in zavisti, lakomnosti in mrznje, vedno žejni znanja, ki ga črpajo iz neusahljivih vrelcev resnice in lepote, to je naš ideal!

A kaj je ideal sedanjosti? Slabi šefi! Slepi od prehitrega napredka znanosti, nesposobni, da bi svojo staro finančno politiko zamenjali ali jo vsaj prilagodili novim produktivnim silam, ki stalno rasejo; govore nam povsem hladno, da je treba uničiti stroje, zapreti fabrike, prestati z novo proizvodnjo in vzgajati maso, da naj se resignirano pobota z bedo.

Če protestiramo proti temu ne delamo to v imenu kake politike, marveč samo v imenu laične, ljudske morale. Renesansa je s to moralno zmagoslavno razglašala temo srednjega veka; ljudje 18. stoletja so s to moralno zgradili sedanjega človeka. Od naše morale je odvisno ali bo ta morala še živela naprej, ali bo umrla; če bo živela, bomo s tem zgradili bodočnost v korist naših naslednikov; če bo umrla, mi smo živeli brez cilja. Prev. S.

Dobro vemo, da je kmet danes v zelo slabem položaju. A kdo je temu kriv? Goto-vo ne uradnik. Kdo je kriv, da denar ne kroži po državi? Zopet ne uradnik. Iskati je treba pravih krivcev, a te zopet ne najdete med nižjimi uradniki, temveč med visokimi gla-vami.

Stremljenje vlade, da se izboljša finančno stanje, dobro razumemo, in smo pripravljeni doprinesiti tudi žrtve, samo ublaži naj se do-sedanja uredba. Trdno upamo, da bo vlada storila vse, kar je v njeni moči, da se odteg-ljaji regulirajo. S kmetiskim ljudstvom pa že-limo složno sodelovati in prepad, ki je do sedaj zijal med nami, naj izgine, in ramo ob rami delajmo za dobrobit naše mlade države.

Nižji uradnik.

GOZDNA ŠOLA V ZAGREBU.

Gozdne šole so namenjene osnovnošol-skim otrokom. V njih se vrši pouk med letom zunaj, na prostem in v svežem zraku. Samo v primeru dežja in slabega vremena se vrši pouk v sobi, oziroma pod odprto streho. Na zraku, vetru, soncu se otroci utrjujejo in utrjeni ne podležejo tako zlahka raznim boleznim. To velja zlasti za mestne otroke, ki nimajo pri-ložnosti, da bi se kretali na čistem in svežem zraku kot vaški otroci. Zato so gozdne šole prava dobrota za velika mesta ter se zadnji čas vedno bolj odvarjajo v inozemstvu.

Kakor velika mesta raznih kulturnih dr-žav, tako ima tudi mesto Zagreb svojo gozdno šolo v Tuškancu. Ustanovljena je bila leta 1928. s pomočjo mestne občine higienskega zavoda, roditeljskega sveta in šolske polikli-nike. Šola je bila dovoljena z odlokom mini-stra prosvete O. N. 74.796 od 27. sept. 1928. in ima pravico javnosti.

Otroci imajo v tej šoli lahke stole, ki so spojeni s klopi. Dajo se hitro zložiti in otroci jih vzamejo na hrbet ter gredo iskat pripravno mesto, na travniku ali v gozdu. Ko ga najdejo, raztvorijo klopi, posedejo in šola se prične. Tabla, ki je istotako lahka, se pa pričvrsti na kakšno drevo ali steber. Če je vroče, sedijo otroci v kopalni obleki.

Učna snov se podaja otrokom čim nazor-neje. Živali spoznavajo v prirodi, jih negu-jejo, hranijo, tehtajo njihovo težo, merijo jim višino itd. Tako se deco navaja na delo, a to se uporablja tudi v začetnem pisanju in čitanju. Otroci izrezujejo črke, jih zlagajo v besede in izreke ter jih nalepljajo na papir.

Delo je v splošnem priljubljeno sredstvo, ker izhaja iz otrokovega instinkta za giba-njem. Zato obdelujejo z veseljem svoj vrt, kopljejo, sejejo, sadijo po volji na svoji gre-dici, merijo izrasle bilke, opisujejo jih in obirajo jeseni z užitkom sad, ki jim služi po-zimi kot sredstvo za pouk.

Delo se uporablja tudi pri zemljepisnem pouku. Otroci si sami izdelujejo iz peska relief na zemlji onega kraja, o katerem se učijo. Tako si plastično predočen kraj jasneje zapomnijo, negoli slike iz zemljevida.

Šola v prirodi nudi otrokom mnogo vese-lja, ugoden način življenja, a deluje povoljno tudi na njihov fizični razvitek.

Iz hrv. F. Eržen.

— »V razmišljanje.« Pod tem naslovom izišli članek v 13. štev. »Učit. tov.« od 24. okt. 1935 je napisan izven sekcijske uprave in iz-ven uredništva in ga ni smatrati kot mišljenje sekcije. Uredništvo »Učiteljskega tovariša«.

— Opozarjamo tovariše in tovarišice da bo v nedeljo, 17. t. m. ob 4. uri popoldne pre-našala ljubljanska radio postaja iz Laškega spevoigro »Tremerski dukat«, ki jo upri-zori tamošnje Sokolsko društvo. Spevoigra je delo našega tovariša Gobec Radovana, učitelja v Laškem, ki igra tudi vodi in dirigira. Sodeluje 17 članski orkester in nad 55 pev-cev in pevk pevskega društva »Hum« v La-škem.

— Krožek upokojenega učiteljstva v Ma-riboru je imel — kakor vsak mesec — tudi prvi četrtlet v novembru svoj redni mesečni sestanek, ki je bil prav povoljno obiskan. Tov. Ogorelec je spregovoril tople besede pred kratkem umrli, tov. Kranjčiču in Pe-stevšku, v spomin. Potem je omenil vse te-koče zadeve, ki tangirajo tudi upokojence. K društvu drž. upokojencev, v katerem deluje ravno učiteljstvo v prav odlični meri je v zadnjem času pristopilo nad 100 uč. upoko-jencev. Zaradi nastalih razmer pa odstopilo 30 članov. Videti je, da stiska in potreba še bolj strnjuje njihove vrste. Zdaj šteje dru-štvo 1279 članov. Posmrtnina znaša 400 Din. V kratkem pa je pričakovati da se dvigne nad 500 Din. Društvo namerava za Božič, ka-kor vsako leto, tako tudi letos razdeliti med najrevnejše svoje članstvo 4000 Din. — Ti redni mesečni sestanki naših stanovskih ve-teranov so prav zanimivi in tudi prijetni. Pri njih ni prav nič dolgočasja in turobnosti, ka-kor bi morda kdo mislil. — Na zadnjem se-stanku se je splošno odobravala namera, da je vprašanje petja nagrobnic pri pogrebu umrlih tovarišev in tovarišic tako rekoč re-šena. Doslje namreč v tem oziru nismo mogli priti na zeleno vejo in nam pogrebi naših lastnih tovarišev in tovarišic navadno niso bili v čast.

V kratkem izide epohalna knjiga ABESINIJA nerešeni problem Afrike

Cena broš. knjigi Din 30.—, vez. Din 40.—
Naročila sprejema založba »Dom«, Ljubljana

Osebnne zadeve

—i Napredovali so učitelji(ce) v V. sku-pino: Mušič Anton iz Hoč, Mahkota Anton iz Ljubljane; v VI. skupino: Dolenc Matilda iz Planine pri Raketu, Hočevnar Ciril iz Mari-bora, Kontler Julij iz Koprivnika pri Kočev-ju, Beljan Josipina od Sv. Petra; v VII. sku-pino: Jančigaj Stanislav iz Sevnice, Verčkov-nik Josip iz St. Ilja pod Turjakom, Osterc Jožica iz Kapele, Carli Alojzij iz Talčjega vrha, Jovan Leopold iz Zameška, Virant Stanka iz Dol. Lendave, Vobovnik Elizabeta iz Mute, Andrejka Katarina iz Rove. Vsi z ukazi meseca junija in julija t. l.

Učiteljski pravnik

—§ Vprašanje: G. — K. — A. v št. V. 1. Mož je drž. uslužbenec — dnevničar, žena učiteljica in živita vsled službe ločeno. Ali pripada ženi v tem primeru rodbinska doklada za otroka? Otroka vzdržuje žena.

2. In če pripada doklada ženi, ali jo lahko iztirja oziroma se ji izplača za 1 leto nazaj?

Odgovor: Ženi drž. uslužbenki pripada rodbinska draginjska doklada za otroka po 2. odstavku člena 7. uredbi o drag. dokladah le tedaj, če je njen mož siromašnega stanja in nesposoben za pridobivanje. Ako bi bil Vaš soprog državni uslužbenec, bi pripadala njemu doklada za otroka in bi se izplačevala doklada Vam, ker živi otrok pri Vas. Ker je pa Vaš soprog dnevničar, nima niti on niti Vi pravice do doklade za otroka.

—§ Za rodbinsko doklado za otroka mo-ra podati uslužbenec pristojnemu naredbo-davcu prijavo v obliki navadne vloge in v tej izrecno izjaviti na točke iz čl. 15. uredbi o drag. dokladah z dne 19. IX. 1935. (Službeni list, kos 78., št. 532., z dne 28. IX. 1935.), ka-kor je razvidno iz spodnjega obrazca take vloge. Vlogi priključi samo krstni list; za točnost izjav na ostala vprašanja je odgovo-ren po čl. 17. uredbi uslužbenec sam in ni dolžan priložiti nobenih dokazov. Prijavo — vlogo za prejemanje doklade mora vložiti v 90 dneh, drugače mu pripada doklada od 1. dne prihodnjega meseca po mesecu, v ka-terem je vložil prijavo.

Vloza za nakazilo rodbinske doklade naj se glasi po določilu uredbi takele:

N. N., učitelj v; naka-zilo rodb. doklade za novorojen- ca I. in vpis v Uslužb. list.

Kralj. banski upravi,
prosvetni oddelek

v Ljubljani.

Na podlagi priloženega krstnega lista in spodnjih izjav prosim za nakazilo rodbinske doklade za dne 1935. rojenega sina I. po uredbi o draginjskih dokladah.

Izjava:

- žena ni državna, samoupravna niti pri-vatna uslužbenka, odnosno upokojenka;
- otrok ni zaposlen ne v javni ne v pri-vatni službi;
- otrok ni spravljen ne v civilnem ne v vojaškem, dobrodelnem ali vzgojnem zavodu;
- otrok ne prejema ne od domače ne od tuje ustanove ne podpore ne štipendije ne druge pomoči;
- otrok nima ne premične ne nepremične lastne imovine;
- otrok ne prejema ne rodbinske poko-jnine ne invalidske podpore.

Priloga: Krstni rojstni list.

V

N. N.,
učitelj narodne šole.

Naša gospodarska organizacija

UČITELJSKE GOSPODARSKE USTANOVE.

Slovensko učiteljstvo ima oporo v slede-čih svojih gospodarskih, kreditnih in social-nih ustanovah:

I. Gospodarska zadruga:

Učiteljska tiskarna v Ljubljani, (ima pod-oddelke: Knjigarno v Ljubljani in Mariboru, ter knjigovoznico).

II. Kreditne zadruge:

- Hranilnica in posojilnica učiteljskega konvikta v Ljubljani,
- Učiteljska gospodarska in kreditna za-druga v Celju.

III. Socialne zadruge:

- Učiteljska samopomoč v Ljubljani,
- Samopomoč za otroke učiteljev in učiteljic v Ljubljani.

IV. Domovi:

- Učiteljski dom v Ljubljani,
- Učiteljski dom v Mariboru,
- Učiteljski zdraviliški dom v Rogaški Slatini,
- Obmorski učiteljski dom v Omišlju,
- »Dom učiteljic« v Ljubljani.

Vsega je torej 10 ustanov, na katere mo-ramo biti ponosni in pristopati kot zadrugi-niki. Vsak tovariš(ica) naj bo član vsaj po-vice učiteljskih gospodarskih in socialnih usta-nov.

—g Članom Učit. samopomoči. Pri zadnji razpošiljati položnic smo Vam poslali **važno** obvestilo, da ga prečitajte, shranite in se po njem ravnate. Nekaj članov pa ni upoštevalo navodil v obvestilu. Nakazujejo nam čisto druge zneske, za poštino pripišejo 1 Din, čeprav stane US vsako nakazilo (tiskovine, znamka, vknjižba v poštni hranilnici) 2.50 Din, zaračunali pa smo le 2 Din. Zadruga uprava

prosi vljudno vse člane, da se ravnajo točno po navodilu v obvestilu. Če se napravi pri nas napaka, jo dobimo in tudi takoj po pre-jemu nakazila popravimo; lahko pa zahtevate od nas pismenega pojasnila. Prosimo: **Zneskov ne popravljajte!** — Prihodnjo položnico Vam pošljemo zopet kot tiskovino; poština bo 1 Din. — Na novembrski seji US smo rešili vse prošnje za podpore iz podpornega sklada. Razdelili smo tudi vse denar, ki je v ta na-mena pripravljen. Prihodnja razdelitev pod-por bo na januarski seji 1936. Upoštevajte to! — Ker imamo do zdaj v novembru že 3 nove smrtne primere, prosimo, da pohitite z na-kazili. Uprava potrebuje denarja!

UČITELJSKA GOSPODARSKA POSLO-VALNICA, r. z. z o. z. V MARIBORU

je na svojem rednem občnem zboru ob pri-liki učiteljske skupščine v Ljubljani sprejela sledeče sklepe:

Ker so se uredile razmere v zadnjih letih med stanovsko organizacijo in Učiteljsko ti-skarno, je vse posle zadruge U. G. P. pre-vezla knjigarna Učiteljske tiskarne, Zadruga U. G. P. je delala na to in pripravila, da je Učiteljska knjigarna ustanovila svojo podru-žnico v Mariboru in ko je radi splošne gospo-darske krize redno plačevanje popolnoma iz-ostalo, je v letu 1934. pripravljala zadruga li-kvidacijo glasom sklepa občnega zbora v letu 1934. V to svrhu je revidiral zadrugo revizor Zveze slovenskih zadrug, kjer je bil navzoč tudi član nadzorstva Učiteljske tiskarne in Zveze slovenskih zadrug tov. Šumar. Ob tej priliki se je stavil predlog o izvršitvi likvi-dacije in o katerem predlogu se je tudi ob-ravnavalo in sklepalo na skupni seji uprave in nadzorstva.

Občni zbor je sprejel soglasno predlog uprave in nadzorstva o načinu izvršitve likvi-dacije zadruge, kar se predlaga likvidacijske-mu občnemu zboru v izvedbo.

Mladinska matica

—mm Druga številka »Našega roda« je v tisku in izide z bogato in pestro vsebino še pred 20. — Opozarjamo cenj. poverjenike, da pošljejo upravi čimprej naročila, da ne bo nepotrebnih zamud.

—mm O prvi številki »Našega roda« piše »Maribor Zeitung« od 7. t. m.: »Ze prva šte-vilka novega letnika razveseli vsako otrokovo srce z izbrano, bogato vsebino, kakor tudi s številnimi lepimi slikami. Male zgodbe in pravljice se vrstijo druga za drugo poleg no-vie iz vsega sveta in kratkih poročil iz pri-rode in tehnike. Ta mesečnik je sijajno ure-jevan in je primeren za otroke do 14. leta.

—mm Pri obnavljanju seznama naročni-kov na »Naš rod« po šolah nismo navedli vseh šol, kar so ponekod razumeli kot, da na tistih šolah ni nobenega naročnika. To seveda ni res. Navajali smo število naročni-kov samo na tistih šolah, kjer se je v tem letu stanje v dobro ali slabo občutno izpre-menilo. Tako nismo omenjali šole n. pr. v Bogojini v Dolnji Lendavi, kjer so imeli kljub neugodnim gospodarskim prilikam sa-mo v 6. razredu do 25 naročnikov. Lani je imela navedena šola 29 naročnikov, letos pa 28. Podobno je tudi na mnogih drugih šolah.

—mm Pri zadnji oceni o »Našem rodu« je tiskarski škrat izpremenil »Mentor« v »Mladiko«. Navedena ocena je izšla tedaj v »Mentorju« in ne v »Mladiki«.

ZA MIKLAVŽA

Vam nudimo vse knjige svoje založbe razen letošnjih publikacij s 25 do 50% popustom. V zalogi so še naslednje knjige:

Šolski radio

—r VIII. teden, V torek 19. novembra bo predaval o Sueškem prekopu g. dr. Bohinec Valter. K temu predavanju je podal sledeče misli: Lord Northcliffe je svojčas imenoval Sueški prekop največje politično in trgovsko podjetje, kar jih je svet kdaj poznal. Zgrajen pred kmalu 70 leti je v tem razdobju z vsa-kim desetletjem pridobil na važnosti in postal pravecati barometer svetovnega prometa in tr-govine, obenem pa je njegov vojaški pomen tako velik, da ga moramo smatrati za eno najbolj občutljivih točk angleškega imperija. To pa zlasti danes, ko se križajo v Vzhodni Afriki interesi Angležev z onimi Italijanov in Francozov in ko se istočasno dvigajo afriški in azijski narodi. G. predavatelj bo govoril tudi o zgodovini prekopa in njegovih napra-vah. — II.—III. V petek 22. novembra bo pre-daval g. Marjan Tratar: Kako smo poslušali prvič v šoli radio. Razpored:

- Za uvod nekaj svojih spominov na pr-va lefa radia.
- Kako smo poslušali prvič v šoli radio.
- Kratek razvoj našega slovenskega ra-dia — ob rojstvu naše kukavice.
- Moji šolarji poslušajo kukavico.
- Pregled šolskega radia pri nas in dru-god.

6. Poslušajmo radio in bodimo njegovi prijatelji! II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 17. novembra ob 7.30 govoril g. Pavlica Franjo »O preskrbi mest z dobrim mlekom.

Kdor učitelj, ta član učiteljske organizacije.

Člani zadruge bodo o načinu likvidacije podrobno obveščeni z okrožnicami, ki jih bo poslala uprava na vsa učiteljska društva.

Predsednik: Tajnik:
Anton Hren, s. r. Ivan Womer, s. r.

UČITELJSKA GOSPODARSKA POSLO-VALNICA, r. z. z o. z. V MARIBORU ima posebni likvidacijski občni zbor po čl. 34. zadrughih pravil v nedeljo, dne 29. XII. 1935 ob 10. uri v Učiteljskem domu v Mari-boru z dnevnim redom:

- Zapisnik zadnjega občnega zbora.
- Likvidacija zadruge.

Predsednik: Tajnik:
Anton Hren, s. r. Ivan Womer, s. r.

—g Učiteljski dom v Ljubljani se najis-kreneje zahvaljuje sreskemu učiteljskemu društvu v Laškem, ki je nakazalo domu en-kratno podporo v znesku 500 Din. — Blagaj-nik.

—g Vabimo in pozivamo tovarišice biv-še Štajerske in druge, da se v čim večjem številu udeležijo občnega zbora »Jugoslovenske ženske zveze«, sekcija za Dravsko banovino, ki se bo vršil dne 17. decembra 1935. v Celju, v Narodnem domu ob 10. uri.

Kot članica JŽŽ se udeleži naša zadruga »Dom učiteljic« tega občnega zbora. To dej-stvo smatramo za priporočljivo in celo ugod-no priliko, da se moremo istočasno sestati s tovarišicami krajev, s katerimi imamo zaradi oddaljenosti manjše stike. — Pogovoriti se hočemo o naših težnjah ter vabimo in prosi-mo tovarišice, da pridejo v čim večjem šte-vilu. Načelstvo zadruge »Dom učiteljic«.

—g Mesto cvetja na grob † Karlu Pestev-šku, svojemu bivšemu vzornemu učitelju in vzgojitelju je daroval tov. Kmetec Jože iz Prevorja Uč. domu v Mariboru znesek 50 Din. Priložnostni dar 30 Din sta darovala Tončka in Ludovik Šijanec. — Prisrčna hvala!

Kresnice I., broš. 3.50, vez. (pošlo).
Skulj: Sadjarčki, broš. 3.50, vez. (pošlo).
Pipan: Kako smo delali radio, Broš. 2.50 Din, vez. 5 Din.
Kresnice IV. Broš. 2.50 Din, vez. 5 Din.
Ribičič: Miškolin. Broš. 2.50 Din, vez. 5 Din.
Skulj: Vrtnaričice, Broš. 2.50 Din, vezana 5 Din.
Bevk: Lukec in njegov škorec, Broš. 2.50 Din, vez. 5 Din.
Kresnice VI. Broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Kmetova: Lovci na mikrobe, Broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Magajna: Brkonja Čeljustnik, Broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Kresnice VII. Broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Bevk: Tovariša, Broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Kardelj: Potovanje skozi čas, Broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Kresnice VIII. Broš. 5 Din, vez. 8 Din.
Bevk: Pastirci, Broš. 5 Din, vez. 8 Din.
Bambič-Ribičič: Kralj Honolulu, Broš. 8 Din, vez. 10 Din.
Dr. Andrejka: Po lepi Sloveniji, Broš. 5 Din, vez. 8 Din.
Naš rod I. polplatno 21, platno 30 Din.
Naš rod IV. polplatno 21, platno 30 Din.
Naš rod V. polplatno 21, platno 30 Din.
Naš rod VI. polplatno 28, platno 38 Din.
Ribičič: Mihec in Jakec, Broš. 8 Din, vez. 10 Din.
Lovrenčič: Tiho življenje, Broš. 6 Din, vez. 9 Din.
Čermelj: Nikola Tesla, Broš. 20 Din, vez. 24 Din.
Ribičič: Miklavževa noč, Broš. 12 Din, vez. 16.50 Din.

Stanovska organizacija JUU iz društev: Vabila

= JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLI-KO bo zborovalo dne 23. novembra v nar. šoli v Črnomlju. Pričetek ob 13. uri dnevni red pa je: 1. Situacijsko poročilo tov. predsedni-ka. — 2. Poročilo tov. tajnika. — 3. Poročilo tov. blagajnika. — 4. Predavanje tov. Kug-lerja. — 5. Učit. Samopomoč. — 6. Uredba o znižanju prejemkov. — Resolucija. — 7. Slu-čajnosti.

Ker se bo vršilo naslednje zborovanje šole koncem januarja, ali v začetku februarja, zato prosi odbor, da se članstvo udeleži zbo-rovanja. Pole, ki ste jih prejeli na šole, do-stavite nemudoma tajniku! Kdor se obrača radi kakih informacij na društvo, ali preko društva na sekcijo, naj priloži vedno znamko za 1.50 Din, odnosno 3 Din. — Članarina! — Na svidenje v Črnomlju!

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR LEVI BREG je imelo svoj letni občni zbor in zborovanje dne 12. 10. 1935 v prostori-h Narodnega doma v Mariboru. Od vpisa-nih 92 članov je bilo navzočih 64, t. j. 74%.

Tov. predsednik otvoril občni zbor spomi-njajoč se umrlega Viteškega kralja Aleksan-dra I. Zedinitelja, pozdravil članstvo ter no-vovstopivše tovariše -ice, pozivajoč, naj se tesno oklenejo svoje stanovske organizacije: V slogi je moč!

Sledijo poročila o društvenem delu. Po-ročali so tov. predsednik, tajnik, blagajnik in referenti. Delegata za banov. skupščino, tov. predsednik in tajnik poročata o poteku, že-

Ijah in sklepah članstva JUU sekcije Ljubljana. Tukajšnje članstvo obžaluje okrnjenost »Popotnika«, ki je edino in najstarejše pedagoško glasilo vsega članstva. Tov. tajnik poroča kot delegat o poteku državne skupščine v Sarajevu. Sledila je izčrpana debata o baje nameravanih premostitvah in upokojitvah učiteljskega. Debata je pokazala, da tukaj notranje po predsedniku komaj mirljivo razburjenje učiteljskega, ki ga povzročajo take govorice in ki ga je predvsem povzročila tudi uredba o znižanju prejemkov. Svoj pravi notranji duševni obraz — ne v bojkotiranju ali politiziranju, ampak v skrbi za svojo eksistenco, za svojo družino in otroke, pa je članstvo odkrilo pri sprejemanju proračuna svoji lastni stanovski organizaciji za tekoče poslovno leto. S te težkim srcem, a soglasno je bil izglasovan proračun in sicer: da plača član(ica) letos mesečno 13.50 Din, lani 17.50 Din, poročena tovarišica pa 3.25 Din lani 9.50 Din. — Proračun je začasen — samo do poprave »Uredbe...«

Po običnem zboru se je vršilo zborovanje z glavno točko: dopisi sekcije. Članstvo je spoznalo trenutni položaj članov in svoje stanovske organizacije takšen, kot resnično je in sprejelo v aktualnih dnevnih vprašanjih soglasne sklepe ter prosi sekcijo, naj vrši svojo nalogo v polni meri, kajti članstvo jo strnjeno podpira. — Predavanje tovariša predsednika »Pedagoško-didaktične beležke iz pregleda šol. I. 1934/35 se preloži na prihodnje zborovanje, ki se vrši 7. dec. t. l.

Mirko Vauda, preds. Kodrič Rudi, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠKOFIJSKI OKOLICI je zborovalo dne 5. oktobra t. l. v deški narodni šoli v Škofiji Loki. Zborovanja se je udeležilo 43 članov.

Po otvoritvi zborovanja in po pozdravu vseh, se je tov. predsednik spomnil dogodkov pred letom dni, ko je naša država izgubila svojega nepozabnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Po enominutnem molku je podal tovariš predsednik situacijsko poročilo, ki je nastalo po obeh skupščinah. Nato poda stanje, ki je nastalo med državnimi in samoupravnimi nametščenci po zadnji uredbi, o znižanju osebnih prejemkov. Po stvarnem poročilu je članstvo vzelo njegovo izvajanje z razumevanjem na znanje.

Izčrpano poročilo je podala tov. blagajničarka, ki pa je morala ponovno apelirati na stanovsko zavednost tovarišev in tovarišic z ozirom na pravočasno poravnane članarine. Referat tov. Janka Sicherla, »Telesna vzgoja mladine v luči sodobnosti«, je vzbudil mnogo pozornosti med tovariši in tovarišicami.

Pri slučajnostih so se obravnavala večina stanovska vprašanja.

Prihodnje zborovanje bo v prvi polovici meseca decembra.

Vojteh Debeljak, preds. Košca Franc, taj.

+ JUU SRESKO UČIT. DRUŠTVO PRI SV. LENARTU V SLOV. GORICAH. Društvo je zborovalo prvič v novem šolskem letu pri Sv. Trojici v Slov. gor., dne 12. oktobra 1935. Zborovanje je otvoril tov. predsednik s spominom na obletnico smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in smrti pokojnega učitelja tov. Lesnika Vladimira, ki je bil več let član tukajšnjega društva in je umrl 7. septembra 1935. Nato je tov. predsednik pozdravil 4 nove članice. Glede dela v bodoče je priporočal in poudaril, da je naša prva dolžnost delo v šoli, izven šole pa delajmo, kadar in kolikor nam preostaja časa. Posvetimo se našim lastnim gospodarskim ustanovam, ker tu je naša bodočnost, v organizaciji pa bodimo složni, ker tu je naša moč. Prav tako je tudi pri dopisih priporočal, naj člani pristopajo kot zadržani k »Učiteljski tiskarni«. Nato so poročali društveni funkcionarji in delegata z banovinske in glavne skupščine. O banovinski skupščini je poročal tov. Košenina Vladimir. Ker je med drugim omenil tudi sklep te skupščine, da se »Popotnik« okrne za polovico, se je o tem razvila živahna, zelo ostra debata. Kajti »Popotnik« je aktiven in poleg »Slovenskega učitelja«, ki ga itak malokdo prebija, edina slovenska pedagoška revija, torej, tudi predstavnik naše produktivne sile in opora v raznih pedagoških problemih. Zato je tudi zgoraj omenjeni sklep napravil na članstvo čuden vtis. Po našem mnenju bi se moral ta list razširiti, ne pa se skriti na račun drugih izdatkov. Pri tem trpi naša strokovna izobrazba. Zato se je tudi sklenilo poslati sekciji resolucijo, v kateri se bo zahtevalo, naj ostane »Popotnik« neokrnjen, denarni prebitki iz te postavke naj se pa uporabljajo izključno le za izpopolnitev revije same. Želeti bi bilo, da bi pri bodočih banovinskih skupščinah ne prišlo več do podobnih sklepov.

Prav tako so se razživeli člani pri sklepanju proračuna. Ta zneske za vsakega člana mesečno 19 Din, za učitelja poročene učiteljice pa 8 Din. Večina članov se je zdela ta vsota prevelika, zato ker smo se ob novonastali spremembi v plačah morali odreči tudi raznim drugim izdatkom in v sedanjih razmerah se pozna vsak dinar. Nekateri so se celo pritožili, da se funkcionarji društva, kakor tudi sekcije in celo glavne odbora premalo potegujejo za naše finančne zadeve, ker smo ravno tu vsi najbolj prizadeti in pomoči potrebni. Z ozirom na to je bilo tudi soglasno sprejeti več sklepov, med njimi tudi: 2.) naj sekcija pove, kaj bo sama ukrenila glede članarine, če bo kaj znižala svoje postavke? 3. Glede članarine se predlaga naj sekcija dovoli za učiteljske pripravnike, da plačujejo

članarino tako, da dobivajo samo »Popotnika« in ne »Učiteljskega tovariša«, da zniža sekcija svoj prispevek od 2 Din na 1 Din, naj sliče tudi centrala v Beogradu zniža od 1 Din na 50 p in da se prispevek za UPZ (pevski zbor) črta. Sprejet je bil tudi sklep, da bomo odslej zborovali vsakokrat na drugi šoli. Prihodnje zborovanje bo pri Sv. Lenartu v Slov. goricah v prvi polovici decembra.

J. Štuhec, preds. Porenta Stane, tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

SKUPNA NASTAVA V TEORII IN PRAKSI.

Znani pedagoški pisatelj Ante Defrančeski je izdal v biblioteki JUU v Zagrebu: Skupna nastava u teoriji i praksi. Knjiga je razdeljena na dva dela: I. Skupna nastava u teoriji obsega: Problem skupne nastave. — Kako je došlo do skupne nastave. — Što je skupna nastava. — Psihološki osnovi skupne nastave.

II. Skupna nastava u praksi: Hrvatsko Zagorje. — Vapnenec. — Nesreča u kamnolomu Banjici. — Naše velike ličnosti u osnovnoj školi. — Kako nastane vetar. — Livada kao životna zajednica. — Hrvatsko Primorje. — Jaje.

Pisec naglašava v uvodu, da brez pedagogije ni mogoča reforma prakse, tolmači pojem (skupne nastave) strnjene pouka. Ideal strnjene pouka je spajanje vseh predmetov v eno celino za boljše proučevanje in spoznavanje življenja, ki valovi okoli otrok. Ideal strnjene pouka bi bil: podrediti in spajati vse predmete neki vzgojno-obrazovni ideji, ki ima nalogo proučevati in spoznavati življenje, ki valovi okoli otrok ter iz tega pridobiti vzgojne in obrazovne smotre za samovzgojo otroka k cilju harmonično obrazovane socialno čuteče osebnosti. Pisatelj slika slabo strani predmetnega pouka. »Šola šalje u svijet ljude koji su mnogo čuli i učili, ali koji ništa dobro ne znadu, nesamostalno, bez svojih ličnih pogleda na svijet i život«. Zelo drastično nam je naslikal tovariš Ribčić u zadnjem »Našem rodu« sliko odličnjaka srednje šole — ki zna tako »odlično« smrtno pogoditi pondirka, da se mu čudi svet. Kako malo ugađa šola, ki pozna le ukore razrednic kot vzgojno sredstvo — ni čudež da posirovi pri tem mladina. »Učenje po predmetih potiskuje iz glava osjećanje i smisao za ljudske odnose i zadače, potiskuje veselje za zajednicu ljudskoga bratstva, pripravnost delovanja za se i druge.« Predmetni pouk nima torej toliko vzgojne sposobnosti kot strnjeni pouk življenja. Pisatelj omenja nadalje Rathov pouk po epohah, ki je predhodnik Komenskejevega koncentracijskega pouka po prirodnih in življenjskih krogih. Tolmači razliko med koncentracijo ter strnjnim poukom.

Pri strnjnem pouku loči a) personalno formalno stran, to je na totalnost otroka — pospeševanje pravilnega razvoja telesnega in duševnega življenja otroka, dajanje prilike na doživljanje in izživljanje. Cilj je harmonično obrazovana osebnost.

b) Stvarna materialna stran strnjene pouka pa je le mišljena glede na učno snov ter v tem ozirom ni pravilno pojmovana. Stvarno-materialna stran je podrejena neki vzgojno-obrazovni ideji, ne pa kakemu snovnemu smotru, kakor ga navaja knjiga za primer Hrvatsko Zagorje. Ni namen strnjene pouka pridobiti celokupno sliko Hrvatskega Zagorja, pač pa je ono podrejeno vzgojno-obrazovni vodilni ideji, n. pr. za mesta bi bila socialno gospodarska smer: Spoznavanje in razumevanje težkega dela gosp. in higienskega stanja kmetskega prebivalstva v Hrvatskem Zagorju, dolžnosti mesta do podeželja. Za podeželje pa bi bila bolj ekonomska smer: Potreba po združenem organiziranju kmetskega dela, prodaje, nakupa. Tej vzgojni smeri oziroma se bolje iz te ideje naj se za njeno podkrepitev izbira učna snov, ki bo podprla to idejo iz raznih vidikov in to v vseh smereh učnega dela.

Doživljaji v mestu: Naši Zagorci na trgu, razgovor z njimi o prilikah na deželi, pripovedovanje učiteljev, povpraševanje otrok pri starših, časopisne vesti, lepi odlomki iz naše književnosti ob teh se razvija vsa učna tvarina Zagorja s ciljem, da otrok ceni in razume kmetsko delo ter spoštuje stan, ki tvori ¾ našega naroda, da razumeva potrebo pomoči kmetu itd.

Snovno stran pouka pa je treba podrediti ne le idejni smeri pouka, ampak tudi elementom vzgoje in obrazovanja: veri, družbi, prirodi, higieni, delu, gospodarstvu kajti to so oni faktorji, ki samoobrazujejo ter samovzgojajo človeka. Verska, družabna, higienska, gospodarska stran podeželja njene prirode

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

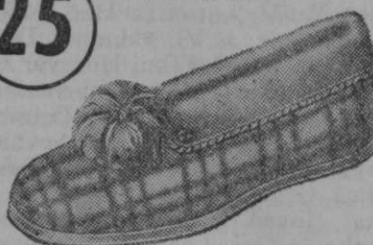
priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Spočijte se v naših udobnih

copatah

25

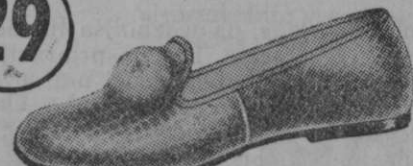
Vel. 27—33 Din 25—
Vel. 34—42 Din 29—

Iz tople tkanine.

Vel. 27—33 Din 25—
Vel. 34—42 Din 29—

29

Ženske, v modri, rdeči in rjavi barvi.

29

Za dom in okrog njega.

39

Moške v rjavi barvi.

39

Te Vam bodo prihranile mnogo denarja, ker Vas bodo zadržale doma.

Bata

ter delo naroda je osnovna stran pouka, a le toliko, kolikor to zahteva vodilna vzgojna ideja. Vse drugo pa, kar ne spada v ta okvir vzgojne ideje se naj kot učni balast opusti, da ne pridemo do osnovnega materializma. Jasnost v pojmu strnjene pouka zahteva borbo proti prenakopičenju snovi brez idejne povezanosti.

Še bolj pride do veljave prenatrpanost snovi tudi v drugih praktičnih primerih: vapnenec, obradba leptira, Hrvatsko Primorje itd. Apnenec in nesreča v kamnolomu Banjici sta ista stvarina ter bi bila vodilna ideja: Spoznati težko delo in položaj delavca v kamnolomu, na cesti, voznika, kamnoseka, zidarja, težaka.

Ako si postavimo v strnjnem pouku vzgojno-obrazovno idejo bo izbira primerne tvarine olajšana, saj bo vse ono po enotni ideji tesno povezano ter bo šola res postala prava vzgojevalnica, kar sedaj ni v nobenem primeru.

Knjiga A. Defrančeskija prinaša k problemu o strnjnem pouku svoj obulust, nam sicer ne razkrije bistva strnjene pouka, je pa vendar zanimiv doprinos oziroma primer, kako bi se ne smel praktično vršiti strnjeni pouk le na podlagi snovne sorodnosti snovi, ki vodi k naučenemu materializmu, ampak naj se ono podreja neki idejni vzgojni usmerjenosti. Tovariš Vranc nam je pokazal v svojem učnem načrtu neko bitno vzgojno zaokroženost učne tvarine, podobno naj bi bila vsaka edinica neka vzgojna edinica s točno določeno vzgojno smerjo.

* OSWIATA I WYCHOWANIE (1935, 262). Poljsko prosvetno ministrstvo se močno trudi, da bi podaljšalo učiteljsko izobrazbo in jo izpolnilo. Število državnih počitniških tečajev, ki imajo predvsem ta namen, da učitelji izpopolnijo občo in praktično izobrazbo, znaša od leta 1919. do 1932. približno 92—280. Teh kurzov se je udeležilo 4000—13.000 učiteljev. V l. 1934. je poljsko prosvetno ministrstvo organiziralo počitniške tečaje, na katerih naj bi se učitelji seznanili z novimi nalogami in po-

—k Epske narodne pesmi, priredil dr. Mirko Rupel. Zveza društev »Šola in dom« je že lansko leto pričela izdajati zbirko »Klasična dela«, ki jo urejuje dr. Mirko Rupel. Namen te zbirke je, nuditi dijakom srednjih in meščanskih šol dobre in cenene pomožne učbenike. Kot 2 del srbskohrvatskega slovnice je izšel v tej zbirki I. snopič »Epskih narodnih pesmi«, in to: Nezgodovinski ciklus, Predkosovski ciklus in Kosovski ciklus. Obširen 20 strani obsegajoč uvod, opombe in slovarček nudijo možnost popolnega razumevanja vseh epskih narodnih pesmi. Za 8 Din si dijaki lahko oskrbijo prav dober in tudi potreben pomožni učbenik.

—k Učiteljski in drugi epigrami. R. F. Magjer je izdal posebno zbirko raznih epigramov str. 116. Osijek 1935. Cena Din 10 za broširan izvod. Razdeljeni so ti epigrami naslednje: Učiteljski in nastavniki epigrami, Vinkovački epigrami, Osječki epigrami in Razni epigrami. Knjiga se naroča pri Narodni zaščiti v Osijeku.

—k Knjižica »Moj novorojenček«, sestavila ga. Hočevar - Megličeva obsega 32 strani in ima 25 slik. — Novodobni kroji dečjih oblačil in splošna navodila za nego otroka, ustrezajo najmodernejšim zahtevam. Knjižica se drži smernic, ki jih je avtorica spoznala v Ameriki, kjer je ljubezen in vrednost otroka neprimerno višja kakor v Evropi. — Knjižica stane 12 Din in se proti predplačilu (lahko v znakmah) naroča pri: Darinka Vdovič, Ljubljana, Gradišče 4.

trebami poljskega šolstva. Teh kurzov je bilo 205, obiskalo jih je pa 14.784 učiteljev. Štirinajstrednih učiteljskih konferenc je bilo 142, udeležencev 7783. Na 30 teh konferencah je bil glavni predmet poljski jezik, na 18. prirodne vede, na 6. aritmetika in zemljepis, na 10. ročno delo in telesa vzgoja, na 47. učni načrti za I., II. in III. razred osnovnih šol, na 10. učni načrti za IV. in V. razred osnovnih šol, na 15. o dolžnostih roditeljev in na 6. o raznih drugih temah.

NOVO!

Stenski zemljevid kraljevine Jugoslavije

(Dr. A. Franović-Gavazzi) — Fizična karta z razdelbo na banovine —

III. izdaja priredil prof. Ivo Juras — Merilo 1 : 600.000 — Velikost

128/152 cm — Cena nalepljenemu zemljevidu na platnu in palicah 320 Din

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

registrirane zadruga z omejeno zavezo

Ljubljana, Franciškanska ulica št. 6